

NÉPÜNK

Director și Șefredactor: **Wasserstrom Sándor****REVISTA EVREIASCĂ**Redactor responsabil: **Leitner Zoltán**

A bitófa újabb zsidó mártirja

Megirtuk azt az újabb súlyos justicimordot, amit a palesztinai kormány elkövetett egy ártatlan mizrachista segédrendőr borzalmas kivégzésével. Alig csillapultak le néhány hét előtt egy lengyelországi fiatal mártiron: Slomo Ben-Joszefer végrehajtott igazságtalan halálos ítélet izgalmai, a palesztinai kormányzat a világ zsidóságnak osztatlan tiltakozása dacára, az elmúlt kedd hajnalán kivégeztette az akkori törvényszék udvarán Schwartz Mordechajt, a komáromi származású zsidó rendőrt.

A zsidóság eme új mártirjával az angol kormányzat csak fokozza ama elkeseredést, amelynek a tehetetlen gyengeség és gyávaság az okozója. Míg egyrészt gyalázatos módon ártatlan s a védelemtől visszatartott zsidók vérért hagyja arab rablóbandáktól ontani, ugyanakkor fokozza bűneit ártatlan zsidóknak kivégzésével, amelyeknek legyilkolásánál legalitást igyekeznek adni.

Az újabb, hivatalos szervek jelenlétében történt gyilkolásnak az előzményei ismeretesebbek. Egy éjszaka, mikor a zsidórendőr a főkormányzó táboránál állott őrséget, az éjszaka sötétjében gyanus zajt hallott, mire a zaj irányába lőtt és halálosan megsebezte egyik arab rendőrtársát. Noha Schwartz Mordechaj az utolsó pillanatig az ártatlanságát hangoztatta és komoly bizonyítékok sem merültek fel ellene, az összes angol fórumok megerősítették a halálos ítéletet és a főkormányzó a megkegyelmezést elutasította annak ellenére, hogy a jámbor segédrendőr érdekében az egész világ zsidósága, élén a csehszlovákiai zsidósággal akcióba lépett.

Halhatatlan zsidó testvérünk: Schwartz Mordechaj a zsidóság örökké élő mártirja, a mi halottunk vagy és szaporítva azok számát, akik zsidóságukért életüket áldozták.

Borzalmas azt el is képzelni, hogy az a Schwartz Mordechaj, aki a nyitrai, galantai és a surányi jesivák szolid, jóra való, szorgalmas és jámbor növendéke volt, milyen véget ért csak azért, hogy a fifty-fifty elv kihangsúlyozásával Angliának zsidó áldozatokat is kelljen szállítani az arab terror megnyugtatóására. Eppen ezért hiábavaló volt az angol gyarmatügyi miniszteriumba beküldött százezres aláírási memorandum, hiába volt a palesztinai főbikar deputációja a kormányzónál, mind nem használt semmit, mégha az Anglia bűnlajstromát egyre jobban szaporítja is és általa a jásuonak elkeseredését mindjobban fokozza.

Ha szomorú helyzetben is van ma a zsidóság, történelme nem ismeri a kétszínűségnek eme játékát és amidőn a népekkel való elszámolás órája üt, be kell követezzék az a történelmi igazság is, hogy Anglia sem fogja elkerülni végzetét.

Szorongalott helyzetünkben kérjük a

Teremtőt: Hasém jeráchém, — irtalmazzon nekünk és fogadjuk meg a jövő számára és Angliának üzenetül: Uvjon pokdi pakadti — az elszámolás idején megemlékezünk róla...

Németország szerepe a palesztinai nyugalanságokban

Németországban nem tud nyugópontra jönni a legalizált bestialitás, amely ma már a totális állam minden veszedelméről és a bekövetkező katasztrófális eseményekről is a további antiszemita szoritóval akarja elhárítani a figyelmet. A kultúremleren végigfut a hideg borzalom, ha csak hallja is azokat a rémhíreket, amelyek Berlinből kiindulva megremegetik a XX-ik század emberiségét.

Érthető tehát, hogy ilyen körülmények között nemzsidó helyről is hangzik el súlyos kritika és tiltakozás az antiszemitizmus ellen. Újabb a „Time and Tide” című nagy elterjedtségnek örvendő lap a következőket írja:

— Az antiszemitizmus undort jelent minden civilizált nép számára s minden kultúrnépnek. Több figyelmet kellene tehát ezen mótelyre szentelnie az angol és a francia külpolitikát irányító minisztereknek, akikre igen súlyos felelősség hárulhat még a vakon, kegyetlenül gyűlölködő antiszemitizmusból. Az antiszemitizmus terjedése egyszer és mindenkorra a német befolyást is jelenti. A továbbiakban kiter a cikkíró az antiszemitizmus tulajdonképeni mivoltára: „Nem a zsidóság hibái keltik életre az antiszemitizmust, ellenkezőleg, a zsidóság csak szenvedő objektuma egy felszabadított bestialitásnak és gonoszságnak, amely feltörne akkor is az állat-emberből, ha történetesen nem a zsidóság ellen szabadita-

nák. Vannak árnyalatai az antiszemitizmusnak, de mindezekből kiemelkedik a német kiadás, amely a legalacsonyabb ösztönökből fakad és egész nyugodtan sorolhatjuk ezt a pszichopatologikus fajta galériájába. Hitler eddigi bel- és külföldi sikereit kizárólagosan a zsidóknak köszönheti. Nélkülözhetetlenül szüksége van a zsidókra, hogy a felszabadított zabolátlan gyűlöletet rajtuk vezesse le, azt a gyűlöletet, amelyet mindenkorai eszközeül szerződött uralmának biztosítására.

— Aki a hirhedeit „Mein Kampf”-ot” elolvasta, meggyőződhetett róla, hogy az — a pathologia komplexuma. Minden betűjén, minden során a gyűlölet, a gonoszság, a korlátolttság és az alacsonyrendű irigység vonul végig.

— Követői, imitátorai hűségesen és céltudatosan követik őt nyomon. Mussolini elvesztette teljesen fascizmusának eredeti vonásait és az antiszemitizmus egyenruháját öltötte magára. Egymást tulcitalva üvöltik világgá az antiszemitizmust és vele együtt az általános idegességet, amely az egész világot uralja.

— Ha Hitler zsidógyűlölete őszinte volna, ha valóban destruktív fajnak tartja a zsidóságot, úgy azon kellene fáradoznia, hogy a Harmadik Birodalom minél hamarabb szabaduljon meg a zsidóktól. Már pedig ez csak úgy lehetséges, hogy módot és eszközt nyújt a zsidóságnak, hogy Palesztinába vándoroljon. Ezzel szemben az tapasztalható, hogy a zsidókat nem engedi ki még kevés pénzzel sem az országból és Palesztinában is, ahol a legtöbb német kivándorló elhelyezkedett, igyekezik a gyűlöletet ép úgy meghonosítani, mint saját pátriájában: hitleri fegyverekkel, fascista ágensekkel és e célra pénzt is nyújt a rablással és gyilkolással foglalkozó hauráni araboknak. Mindezt pedig, mint mondtuk, nem a zsidók miatt, csakis azért, hogy az állati ösztönök és gyűlölet furiái, amelyeket felszabadított, ne terelődjenek arra az alacsonyrendű vadállati koncepcióra, amellyel egy hatalmas birodalom 75 millió lakosságát a szerencsétlenségbe dönti.”

A „Time and Tide” soraihoz nincs mit hozzátennünk...

Az arab terroristák amerikai gangster-izű bankrablást követtek el Szichemben

Amerikai méretű és keresztülvitelében nagystilű bankrablást követtek el ismeretlen tettesek Sichev városában levő Barclays Bank fiókja ellen. A banképület körüli utcákon a tizenhat bandita közül tíz elállta az ucca bejáratát, leállították a forgalmat, két bandita pedig benyomult a bankba, revolverekkel megadásra szólították fel a bank pénztárosát és a trezorokban levő 6000 font (hat millió lei)-ot magukhoz véve elmenekültek. Mikorra a rendőrség jött és elállta a városból kivezető utakat is, hűlt helyét találta a rablóknak. Minden valósi-

núság szerint arab terroristák voltak, akik így akartak pénzhez jutni. A Barclays Bank zsidó igazgatója Wilkinson a lapoknak nem akart nyilatkozni. A zsidó lapok szerint a rablást a terroristák vezérkara határozta el, amely a Sichevhez közel levő Szilah községben rezideál. A Tulkarem-Jenin-Sachem háromszögben levő terroristák elhatározták, hogy mivel katasztrófális pénzsűkében vannak, 25.000 fontot fognak összeszerabolni. Ennek az új akciónak első etappja volt a hatezer font elrablása.

Louis Rothschild báró szabadláb helyezésének feltételei

Londonból jelentik: A Daily Herald c. lap érdekes cikket közöl a bécsi börtönben őrzött Louis Rothschild báró ügyéről.

Mint ismeretes, a Rothschild család külföldi ága 90 millió lejt ajánlott fel a Louis Rothschild báró szabadláb helyezésére ellenében. A nemzeti szocialista bécsi kormányzóság most válaszolt erre az ajánlatra, azonban Rothschildtól nem készpénzben kö-

veteli a váltásdíjat, hanem igényli, hogy Rothschildék adják át a cseh-morvaországi Witkowitzi fegyvergyári részvényeiket, amelyben 51 százalékig vannak érdekelve. Valószínű, hogy a tárgyalások eredménytelenek lesznek, mivel úgy a cseh kormány, mint maguk Rothschildék sem hajlandók a részvényeket idegen külföldi állampolgárnak átadni.

A 75 éves Ussiskin

Menachem Mendel Ussiskin, a Cionista Actions Comitée és a Zsidó Nemzeti Alap elnöke Ab hó 20-án töltötte be életének 75-ik évét.

A hamisítatlan cionista tradíciónak legendás alakja, az oroszországi Mohilev tartományban Dubrova községében született. Már korán, mint fiatal diák hozzácsatlakozott a Chovové Cion és a Bilu mozgalomhoz, majd később Achad Haam lelkes híve volt. Herzl felléptével azonnal az elsők között volt, akik a cionista világszervezet munkájában aktív szerepet vállaltak és az első kongresszustól a mai napig annak leglelkesebb munkása és harcosa. A III. kongresszus az A. C. elnökének választotta és ezidőtől kezdve nem szünt meg a legszívósabban a szentföldi településért harcolni. Ő vezette legszenvédélyesebben és legkitartóbban az ellenzékét az Ugadna-kérdésben is, amelynek elvetése mellett a palesztinai gyakorlati munka megindítását, az ezzel párhuzamos diplomáciai tevékenység további erősítését követelte.

Ezekben a harcokban forrott ki Ussiskin egyénisége. Ma is olyan, mint akkor volt, s mindaz, amit azóta mondott vagy tett, magán viseli az akkori nagy harcok bélyegét, amelyek közepette acélosodott meg a cionista gondolat. Ép úgy, mint a VII-ik cionista kongresszuson összefogta a „Neinsagereket” Freiburgban, ugyanígy élére állt a „Neinsagereknek” az elmúlt évi XX. bázeli világkongresszuson is és törhetetlen szívóssággal vezette oppozícióját a Szentföld felosztása ellen. A legelementárisabb hajtóerő a cionista eszme megvalósításában, ahol a „kalapácsfejű” ősz Ussiskin épp úgy nem tágit, mint ha ma is a legfiatalosabb lendület hajtáná a zsidóság és a szentföldi szeretettől megedzett szívét.

A békekongferencián Ussiskin képviselte a zsidó népet, ahol héber beszédben szállt sikra a zsidóságnak Palesztinára való történelmi jogaiért. 1921-ben a KKL elnöke lett és ebben a minőségben még a cionista kongresszus engedélye nélkül kezdte vásárolni a szentföldi földeket a zsidó kolonizáció részére. Mindaz, ami az emeki virágzó koloniákban látható, Ussiskin műve, aki 1928-ban Kanadába utazott, hogy az ottani cionistáktól a pénzt megszeresse. Élete és műve megtestesítője annak a szilárd akaratnak, amellyel még Herzl és Wolffsohn is felvette a harcot, hogy a történelmi Palesztinát oszlhatalanul a zsidó



nép elidegeníthetetlen tulajdonaként szereztesse meg.

A 75 éves Ussiskin e nemes harca még ma is folyik úgy Weizmann, mint a jelenlegi Executívével szemben és kétségtelen, hogy ez nem végződik másként, mint azt a zsidóság eme veterán nagy fiának törhetetlen akarata kívánja üldözött népe javára győzelemre vinni.

A jeruzsálemi Rechavjan, a róla elnevezett uccának egyik sarokházában népéért való munkával ünnepli a zsidóság eme kiváló vezére születési évfordulóját, ahova reménységgel sugárzik oda a világ zsidóságának bátorító, kimondhatatlan hálája és szeretete...

A rendkívüli viszonyok, egységbe tömörítették a magyarországi zsidóságot

A magyarországi orthodox zsidóság központi szerve, az Orthodox Központi Iroda legutóbbi, 17-én tartott gyűlésén bebizonyította azt, hogy a rendkívüli viszonyok erősebb aktivitást igényelnek, amelynek az orthodoxia eme kerete Kahan Frankl Samuval az élén, eleget is tesz. Ime április óta eme szervezetnek központi bizottsága harmadszor ülésezett, ami a rendkívüli időknek és a megoldásra váró nagyszabású és sürgős problémáknak tulajdonítható.

Legutóbbi bizottsági ülésén: Kahan Frankl Samu elnök és dr. Reiner Imre jogtanácsoson kívül ott látjuk a debreceni, győri, kecskeméti és a makói főrabbiakat, valamint a világi tagok közül: Freudiger Ábrahám hitközségi elnök, Klein Márkus, Korain Dezső (Budapest), Német Sándor (Nyiregyháza), Krausz Mór (Debrecen), Kornitzer Salamon (Szerencs), Rubin Márton (Sátoraljaújhely), Lefkovits Jenő (Nyírbátor), Frei Sámuel (Szombathely) és Berger Benő (Ujpest) b. tagokat. Meghívást kapott az ülésre dr. Deutsch Adolf iskolai igazgató is, aki személyesen vett részt az eviani menekültügyi konferencián az orth. Központi Iroda megbízásából, hogy beszámolhasson a konferencián lefolyt eseményekről.

Beható tanácskozás után az Iroda központi bizottsága azt az egyhangú határozatot hozta, hogy a magyarországi zsidóságot eminensen érő nagyszabású kérdésekben, a mai súlyos körülmények között, az orthodoxia elvileg együttműködik egy ad-hoc alakulatban a nem orthodox zsidósággal. Megbízta a vezetőséget, hogy az együttműködés előfeltételeit, módozatait, a vallási és egyéb ortodox érdekek biztosítása mellett mielőtt tárgyalja le a kongresszusi zsidóság vezetőivel.

Miután dr. Deutsch Adolf részletes jelentést tett az eviani konferencia lefolyásáról és határozatairól, beszámolt azokról az értékes kapcsolatokról, amelyeket a külföldi

nagyobb zsidó segély-szervek vezetőivel történt tárgyalások eredményeztek.

Sajnálattal állapították meg, hogy még mindig fennállanak azok a nehézségek, amelyek a sechita megengedését megakadályozták. Letárgyalták az ezzel kapcsolatos teendőket és elhatározták, hogy az Iroda a legnagyobb erőfeszítéseket fejtí ki továbbra is a tilalom feloldása érdekében.

— A romániai mizrachí ifjuság expositurát állított fel Bucurestiben. Románia mizrachí ifjusági központjainak képviselői az elmúlt héten országos konferenciát tartottak Bucurestiben. Az összejövetel célja az volt, hogy a négy országrész központi szervezetei egy közös felső tanácsot teremtsenek Bucurestiben, hogy érdekeiket egységesen képviseljék úgy a többi cionista alakulatokkal szemben, valamint a Palesztina-Hivatal ama ténykedéseivel szemben, amellyel a mozgalom méreteinek figyelmen kívül hagyásával annak igényei háttérbe szorítottak és az egységes képviselő hiánya folytán az igények teljesen negligálva lettek. A konferencián a következők vettek részt: Rav Baruch Hager, Bucovina, I. Leiwarmann, Ókirályság, Rabbiner Mose Tepermann, N. Schlichovoi Bessarabia és Justh József Ardealból. Háromnapos tanácskozás eredményeként megteremtették a romániai mizrachisták egységfrontját és a bucuresti központi ügyek intézésével M. Barer professzort bízták meg. A szervezeti képviselők egyidejűleg elhatározták, hogy az újonnan megindítandó munkának lendülete és egysége érdekében gyakori összejöveteleket fognak rendezni a fővárosban. A bucuresti helyi csoport estélyi rendezett a delegátusok tiszteletére, amelyen több értékes előadást tartottak a szervezet célkitűzéseiről, valamint a napirenden levő kérdésekről.

— A palesztinai zavargások óta a legnagyobb csata folyt le az angol katonaság és az arab terrorbandák között. (Jeruzsálem.) Nagy ütközet folyt le az angol karhatalom és terrorbandák között a Tulkarem-Jenin-Nablusz „véres háromszög”-ben, közvetlenül Nablusz közelében. Ez volt a legnagyobb csata a zavargások kitörése óta. Háromezer angol katona és az arab terroristák szinte összes erői kivették részüket ebből a küzdelemből. A terroristák részéről a harcot Abdul Rahim Haj Ibrahim, a bandák vezére vezette. Az ütközetre a közvetlen okot a Barolay's Bank nabluszi fiókja ellen elkövetett rablótámadás szolgáltatja. A katonaság és a rendőrség megszállotta az egész várost és környéket és nagy házkutatásokat rendezett. A kutatások során titkos fegyverraktárak bukkantak, amelyben kézigranátok, pisztolyok, fegyverek, munició, török bajonettek és kardok voltak elrejtve. Ezzel kapcsolatban négy arabot letartóztattak. Amikor a katonaság és a rendőrség megkezdte a kutatásokat, a terroristák ellenállásra gyülekeztek. Összegyűjtötték összes erőiket az egész környéken. A katonaság is teljes erejét vetette a harcba. A csata egész nap folyt és naplementéig tartott. Egy nagy terrorcsapat, amely a dombokat megkerülve, hátulról támadta meg az angol sereget, súlyos vereséget szenvedett. A halottak és sebesültek száma ismeretlen. Sok arab sebesültet a nabluszi kórházba szállítottak. Nablusz és a szomszédos falvak lakossága körében óriási pánik uralkodik. Az arabok házaikba húzódtak vissza, kunyhókba rejtőzködtek és nem mutatkoznak az uccákon.

Látogassa meg szőnyegkiállításunkat új helyiségünkben

Str. Ep. Ciorogariu 4.

Szebbnél szebb perzsaszőnyegek, bel- és külföldi fonalak. — Szőnyeg javítások. — Allandó tanfolyam

„ORIENT”

Schulhoi Emilné, Oradea, Strada Ep. Ciorogariu No. 4. Telefon 1004.



A bolygó zsidó, akinek sehhol nincs maradása

Ausztriában a náci-hatóságok következetesen folytatják a leghetetlenebb rendszabályok alkalmazását a zsidókkal szemben. Most az jutott eszükbe, hogy be akarják tiltani a rituális házasságkötést és válást. Ennek híre többszáz zsidó fiatal, akik Palesztinába akarnak menni, sietve megtartották esküvőjüket. Egy szadista jellegű törvénytervezet előírja, hogy házassalandó zsidók tartoznak legalább 3 nemzedékig visszamenőleg bizonyítani zsidó származásukat.

Linz 600 főnyi zsidó lakossága parancsot kapott a városnak szeptember 1-ig való elhagyására. Grázban letartóztatták az összes jobbmodu zsidókat és az egész 2000 főnyi stájerországi zsidóság köteleztetett a kivándorlásra. Miután eddig már kiűztek 3000 zsidót Burgenlandból, a még ottmaradt ötszázat koncentrációs táborba való internálással fenyegetik, ha nem emigrálnak.

Augusztus 1-ig 25.000 zsidó váltott Bécsben utlevelet kivándorlásra.

Ismeretes a maroknyi köpcsenyi zsidóság tragédiája, akiket rajtaütésszerűen Peszach első napján űztek ki otthonukból a náci-hatóságok és több napi hányattatásuk után a magyar hatóságok engedélyével egy Rajka mellett horgonyzó dunai uszályon helyezték el. Az uszály lakói eleinte mintegy hatvanan voltak, köztük az agg Perls köpcsenyi főrabbi és neje. A főrabbi és felesége részére már régebben sikerült tartózkodási engedélyt szerezni Pozsonyban, ahol az orth. hitközség felvette az Aggokházába. Néhányan a slepper lakói közül amerikai hozzátartozóik révén beutazási engedélyt kaptak az Egyesült-Államokba, mintegy ötvenen azonban még mindig a teherhajó lakói és jöllehet a rajkai hitközség mintaszéren gondoskodik ellátásukról, ez a helyzet mégis tarthatatlan. Csodálatos, hogy mind-ezideig semmiféle intervenció nem használt, se Evian, se London nem volt hajlandó ezen

Jót, szépet, divatosat,

nagy választékban az
uj olcsó árban árúsítunk

Megnaoyobbitott
nagyáruházunkban

Deutsch Posztóáruház

ORADEA

a négy tucat emberen megkönyörülni. Mig azután f. hó 10-én a prágai Palesztina-hivatal távirati értesítést kapott a cionista exekutívótól Jeruzsálemből, hogy kiutaltak certifikátokat ezeknek a szerencsétlen burgenlandi hajótörötteknek, akik így rövidesen majd a Szentföldön letelepedhetnek.

Svájcba az utóbbi hetekben Németországból és Ausztriából több, mint ezer zsidó szökött át törvényellenes úton. Miután ezt a hatóságok megállapították, elhatározták, hogy semmiesetre sem engedik meg ezeknek a menekülteknek Svájcban maradását, de türelmi időt engednek nekik, tekintettel arra, hogy a svájci zsidósövetség felelősséget vállalt, hogy svájci tartózkodásuk alatt ellátja őket a kellő anyagi eszközökkel. Kimondták továbbá, hogy minden osztrák-német zsidót, aki ezentul svájci területre szökik, haladéktalanul visszatoloncolnak Németországba. — Menekültors!

Nichts... von den Juden...

Az amerikai antihitlerista liga adta ki az alábbi irást:

A Führer országában, „Nichts von den Juden” jelszó értelmében a nemzeti szocialista nem kezelheteti magát digitálisszal, mivel azt egy zsidó találta fel, Traube Lud-

Togal

Togal-tabletta biztos hatású mindennemű
hűléses betegségeknek,
gripa, rheuma, közhvény, ülő-
idegssápa, ideg- és ízlájásnál.
Togal még idült esetekben is hatásos.
42, 14 és 3 tablettás csomagolásban.

wig névszerint. Ha a foga fáj, nem használhat kokaint, mivel ezt a zsidó Stricker Salamon fedezte fel. Widal és Weill találmányával sem kezelhető a tifusz beteg hitlerista, mivel ezek is zsidók voltak.

Mihowsky nevű zsidó az insulinnal gazdagította a világot, melyet a nemzeti szocializmus jelszava szintén megtilt használni a cukorhaj eseteiben. Fejfájásnál Antipyrin és Pyramidont — mivel e szereket a zsidó Spiro és a zsidó Eilege találták fel — nem szabad használni.

Görccsök ellen a doktorok által előirt kloralhydrát sem alkalmazható, lévén annak felfedezője a zsidó Liebrich.

A szifiliszben szenvedő náci nem kezelhető salvarzánnal, mivel ezzel a zsidó Erlich lepte meg a világot.

Sőt még csak meg sem tudhatja, vajjon van-e luesze, hiszen Wassermann is zsidó volt s tudvalevőleg a róla elnevezett Wassermann-reakció feltalálója. A lélek analízis apja, az öreg Freud tanár is zsidó, itt sem találhat tehát gyógyírt a mai német birodalom nemzeti szocialista honpolgára.

Kétségen kívül sokáig lehetne még felsorolni ironikus formában e tényeket; melyeknek nagy sikere van az Egyesült Államokban, hol a Führer tulkapásai nagy vizsgálhatást szülnek.

Vajjon Hitler megbocsátja-e Ribbentropnak, (ki kétségen kívül kifogástalan nemzeti szocialista hírében áll), hogy leányát egy amszterdami ideggyógyással kezelte, aki szintén zsidó?

Jelenet a bécsi uccán...

Szin: egy köruti kávéház Bécsben, 1938. március 17-én délután 3 órakor. A kávéház magányosságában egy hölgy ül, elegánsan fel-

A hűség

A midras legendáiból

Szidon városában élt egy dugazdag zsidó, akit mindenki tisztelt és nagyon becsülték őt a pogányok is. Hitvese olyan gyönyörű volt, mint Sára ósanyánk, akinek tündöklő szépsége bera-gyogta egész Egyiptomot. De ez a dugazdag ember mégsem volt boldog: gyermekük kacaj sohasem csendült fel házában s nem vidította fel az ő lel-két. És komoran hallgatta az embereket, akik szemrehányóan mondták neki:

— Nem tanították-e a bölcsék, hogy ha valaki tíz esztendeig élt a feleségével s nincs gyermeke, vissza kell adni a hozományt, s el kell válni, amint a törvény előírja?

Mások viszont a feleséget kárhoztatták. Ugy vélték, tulságosan büszke a szépségére, s gögjét az Isten meddőséggel bünteti. Egy reggel tehát Szidon leggazdagabb kereskedője feleségével együtt megvárta R. Simon ben Jajchót a háza előtt, meghajoltak és üdvözölték.

Rabbi Simon nem nézett az asszonyra, mégis megérezte, hogy jelenlétének igézete betölti az egész házat, mint azokból a virágokból készült tömjén füstje, amelyet az Imádság angyala szótt. És a rabbi azt is megérezte, hogy az asszony sír. Akkor a férj felemelkedett és így szólt:

— Látod, több mint tíz éve már, hogy feleségül vettem Esztert. Akkor husz éves voltam és igaz vágyam volt, hogy engedelmeskedjem annak a parancsolatnak, mely azt mondja: aki nem nősül meg, miután betöltötte huszadik életévét, mindennap vétkezik az Isten ellen. Eszter, Szidon legkiválóbb leánya volt: én pedig mindig a legédesebb és legkedvesebb feleségnek tartottam a föld kerekén. Azóta gazdag kereskedővé lettem. A tyrusiak jól ismernek engem s Karthágó kereskedői esküt mernek tenni, az én nevemre. Számítalan hajóm van, amelyek elefántcsontot és aranyat hoztak nekem Ophyrből és megbecsülhetetlen drágaköveket Keletről. Vannak csodaszépen kidolgozott anyx vázám és smaragd kumám, vannak lovaim, hintóim. Nincs olyan herceg, aki gazdagságommal vetekedhetnék. És mindezt a Legszentebb — dicsértessék az Ő neve — áldásának köszönhetem és Eszternek is, a feleségemnek, aki okos és derék és jó tanácsokkal lát el engem. Mindazonáltal ó rabbi, örömet odaadtam volna minden vagyonomat, ha fiam született volna, hogy mint atyát is ismerjenek Izráelben. A Legszentebb azonban nem teljesítette kívánságomat, így tehát azt kell hinnem, hogy nem vagyok méltó arra, hogy ilyen szép és jó feleségtől szülessen gyermekem. Ezért kérek, ird meg nekem a válási iratokat, mert elhatároztam, válólevelet és szép hozományt adok

Eszternek, hogy ne nézzenek mireánk szemrehányó tekintettel.

És Rabbi Simon ben Jajchói elgondolkozva simította végig ezüstös szakállát. Templomi csendesség állott be. És mint a messzi tenger halk moraja, elyöngülve hallatszott Szidon kereskedelmi életének zsongása... Akkor megszöla Rabbi Simon:

— Fiam, nagy port verne fel Izráelben, ha úgy cselekednél, mint ahogy tervezed hirtelen, a szokásos kihirdetés nélkül. Az emberek azt hihetnék, hogy Eszter nem jó feleség, vagy hogy te voltál tulságosan követelőző férj. Menj szépen haza, rendezz lakomat, hívd meg arra barátaidat, a feleséged ismerőseit, s mindazokat, akik jelen voltak az esküvődön. Beszélj velük nyíltan, mint becsületes ember szokott — becsületes emberrel. Magyarázd meg nekik, miért cselekszel így és értesd meg velük, hogy Eszter nem követte el a legcsekélyebb hibát sem. Aztán másnap gyere el hozzám, s akkor majd megkapod az irást.

Rendeztek tehát egy nagy vacsorát és számítalan vendéget hívtak meg: ott voltak mindazok, akik jelen voltak Eszter nászszakomáján. Patakokban folyt a bor, párolgottak a sülték az aranytálakon és minden vendég mellé egy onyx kupát állítottak. És a férj a jelenlévők előtt feleségéhez fordult és szeretettel mondta neki a következőket:

— Tíz boldog éven át éltünk együtt, Eszter, s nagyon szerettük egymást. Ha most el kell válnunk,

prémézve és délutáni csokoládékávéját issza:
A hölgy: Pincér! Kérek még egy szelet
turóst...

Pincér: Igenis asszonyom... (Pincér el).
A kávéház ajtajában most megjelenik
egy S. A. legény, marconán, hősiesen, mint
maga Votan isten... Körülnéz... ebben a
pillanatban meglátja az uszonnázó hölgyet...
Felbillan benne a gyűlölet és máris odalép a
hölgyhöz:

S. A. (a nőhöz): Maga zsidó?

A hölgy: Igen, zsidó vagyok...

S. A.: Azonnal kövessen engem...

Hölgy: (szó nélkül feláll és követi az
S. A. legényt.)

2. Jelenet.

Künn a kávéház előtt a Ringen, az utca
nagy némaságát csak itt-ott szakítja meg a
bécsi hölgyek szomorú csoportja, akik a sze-
rencsétlen emlékü Schuschnig uralom pla-
kátjait és járdafelhívásait takarítják el. A
katona idevezényli a hölgyet:

S. A. legény: Álljon be puccolni maga is.

Hölgy: ((csodálkozva)) Éééén?...

S. A. (fenyegetően): Nem maga... hát
mit gondol... azonnal lásson neki, mert kü-
lönben ellátom a baját, maga Rivke...

Hölgy: (élénken) De nincs is rongyom és
kefém sincs...

S. A. (türelmetlenül a hölgy perzsabun-
dájára és ezüstróka boájára mutat): Hát ez
milyen zsidó cafat?... Azonnal lásson neki.
(Durván röhög).

Hölgy: (leveti perzsabundáját, az ezüst
rókával surolja az aszfaltot és a bundával
törli az utca szennyes levét, a munka mint-
egy tíz percig tart, a hölgy a részére kijelölt
utcasávot lemosta, most feláll és kérdően néz
hátra a háta mögött szigorú pillantásokkal
önmagának tetszelgő S. A. legényre.)

Hölgy: Jól van?

S. A.: Mehet...

Hölgy: (félénken) Most legyen szives és
fizesse meg a bundámat és a rókámat, amit
itt a puccolásban tönkre tettem.

S. A. (durván röhög): Rivke! Maga meg-
bolondult... Hogy én fizessem meg a maga
rongyait?...

Hölgy: Igenis, katona ur, tetszik látni,
hogy tönkrement a drága bundám... meg a
rókám...

S. A.: Hát aztán. Mi közöm hozzá?

Hölgy: De tetszik tudni... katona ur...
kérem... az uram odahaza Newyorkban na-
gyon fog haragudni, hogy nem vigyáztam a
bundámra... most vette nemrég... a leg-
előkelőbb newyorki szörmeüzletben.

S. A.: (elhülve) Riffke... akarom mon-
dani Nagyságos Asszonyom, Ön nem osztrák
alattvaló...?

Hölgy: (mutatja az utlevelét) Nem...
bivaly... akarom mondani őrmester ur, én
amerikai állampolgár vagyok...

S. A.: (kétségbeesetten): De hát miért
nem szólt Nagyságos Asszonyom?

Hölgy (nevetve):... Miért nem kérdezte,
maga hólyag...

3. Jelenet.

Az állampénztár IX. kerületi fizető hiva-
tala, ahol a hölgynek 17000 schillinget fizet-
nek ki sűrű bocsánatkérések és exkuzálások
között...

200.000 déltiroli német szen- vedése az olasz fascizmus alatt

Csodálatos az az egyetértés, ami „dü-
hög” a németek és olaszok között. Mussolini
és Hitler megértik egymást, ami a nagy poli-
tikát illeti, de azért Mussolini, a maga hatá-
rai között keményen örökdió azon, hogy a
németek, akik Italia impériuma alá kerültek,
ne nagyon üssék fel a fejüket. Kétszáz ezer
német él itten, akiket a fascizmus első nap-
jától kezdve, igen kemény kordában tartott
a vesszőnyaláb — a fasció. Most, amikor
olyan jóba vannak az olaszok és németek, ta-
gadhatatlanul feltűnést fog kelteni az a hi-
rünk, amelyet egy megbízható külföldi lap-
ban olvastunk.

Mióta az Anschluss megtörtént, közvet-
len határ létesült a két totális állam között.
Ez természetesen újabb lendületet adott a né-
met „önérzetnek”, amely tulteng a tiroli né-
metek között is. Így Gurlan községben egy
német embert leirtóztattak. Amikor leány-
testvére: Anna Christian reklamálta fiúve
elfogatását, a helyi fascista párt vezetői az
német leányt meztelenre vetkőztették és szu-
rokkal kenték be testét és így vitték végig a
falu uccán.

Kortsch községben pedig szervezkedni
kezdtek a németek, mire Linor polgármester
feloszlatta gyűlésüket. Egy Ludwig Stricker
nevű 27 éves munkás ellenszegült, mire
agyonlőtték. Temetését éjjel két órára tüzlék
ki, de a katolikus pap nem akarta eltemet-
ni, csak reggel hét órákor. Ekkor megszólal-
tak az összes harangok és sokezernyi tömeg

te tudod legjobban, hogy ez nem azért történik,
mintha most kevésbé szeretnélek, hanem azért,
mert a Legszentebbnek úgy tetszett és nem áldotta
meg házasságunkat gyermekkel. És hogy bebizonyít-
sam, hogy még mindig szeretlek, csak javadat aka-
rom, az a kívánságom, hogy a házamból mindent
magaddal vigyél, amit csak akarsz, legyen az bár
mindent aranyam s összes megbecsülhetetlen értékű
drágakövem.

... Mindenki ivott. Az éjszaka vidáman és ének-
lés közben telt el, míg nem a vendégek feje megne-
hezült, s fülük zugott, mint a méhraj zsongása.
Szakálluk immár nem remegett a kacagástól és
mélységes álmom terpeszkedett rájuk.

Ekkor Eszter előszóllította szolgálót és így szólt:

— Nézzétek! Férjem mélyen alszik. Vigyétek
csendesén atyám házába: én is fűvök.

Reggelre a férj felébredt: ismeretlen házból és
szobából találta magát. Azonban a gyönyörűséges
nő jelenléte, az elefántcsont ujjfacsák, melyek sza-
kállát simogatták, a párna lágyága, melyeken feje
pihen, az ő szeméibe néző sötét szemek csillogása,
mindez nem volt neki idegen, — kitalálta, hogy
Eszter karjai között pihen. Még mindig az éjszaka
fájó álmának hatása alatt volt és felkiáltott:

— Mit tettél, Eszter?

És Eszter édesebb hangon felelt, mint a fügeia
lembjai között turbékoló galamb:

— Oh uram, nem hagytad-e meg nekem, hogy

válasszam ki és vigyem el magammal házadból azt,
amit legjobban szeretek? És én téged választottalak,
és elhoztalak ide atyám házába, mert téged a vi-
lágban mindennél jobban szeretlek. El fogsz-e kerget-
ni most magadtól?

És a férj könnyeláradt szemével nem láthatta
feleségét, de hallotta hangjának muzsikáját, amely
mint Ruth oly régi, s az érző, egymáshoz vonzódo
szíveknek mégis oly fiatal mondatát susogta:

— Ahová te mész, oda megyek én is, ahol fel-
ütöd tanyádat, ott van az én lakásom is. Csak a ha-
lál választhat el bennünket...

Azután mint ezüstszobor, a napfényben ragyo-
gón, megjelent az ősz Rabbí Simon fenséges alakja
és áldásra emelte karjait:

— Egy a mi Urunk Istenünk: adja rátok örök-
re való áldását. Adja, hogy szíveitek összeolvadja-
nak a szeretetben, mint ahogy az ügyes ötvös ősz-
szekelvasztja az aranyat. Adja az Ur, hogy e derék
asszony hasonlatos legyen Ráchelhez és Leához,
akik újból megalapították Izrael házáat. És látni
fogjátok gyermekeitek és gyermekeitek gyerme-
keit az Ur Házában.

És valóban az Ur megáldotta Esztert. S betelje-
sedett emberünknel a szoltáros szava: Nejed mint
a viruló szőlőt... fiaid hasonlók az olajfa palánták-
hoz, asztalod körül... s meglátod gyermekeid gyer-
mekeit, béke Izráelben...



gyűlt össze a temetésre. Hatvan főnyi csend-
őrség sem tudott rendet tartani és Gritsch
helyi náci vezér hitlerköszöntéssel bucsuzott a
halottól. A feszültség állandó a fascisták és
a németek között és míg Hitler és Mussolini
állandóan a csehszlovákiai szudéta németek
sorsán kesereg, akik különben demokratikus
viszonyok között élnek, nem figyelnek fel a
200.000 főnyi németesség keserves helyzetére,
amelyben Dél-Tiroiban élnek. Haj, diktátorok-
nak mindent szabad. Még egymás embereit
is üldözni....

— Négy száz feketeinges Bécsben és
számos japán Berlinben a fajgyűlöletet ta-
nulja. (Berlin.) A napokban számos japán
diák érkezett, akik a német faj-elméletek
főiskoláján tanulmányozni fogják az ária
elméletet és a fajgyűlölet szisztémáját.
Csak arra kíváncsi a világ közvéleménye,
hogy mit fog csinálni a kiképzett zsidógyű-
lölet valamennyi fegyverével felszerelt ja-
pán, amikor hazatérnek és nem talál zsi-
dókat a távolkeleti szigetországban? Hei-
ven millió japán él Nipponban és talán
ezer zsidó. Ki fog derülni, hogy minden
bajnak ez az ezer zsidó az oka, annak is,
hogy Kinát nem tudják sem lenyelni, sem
kiköpni. Emlékezzünk, hogy Quiep de Llano
spanyol tábornok a burgosi rádióban zsidó-
ellenes beszédeket tartott, holott egyetlen
zsidó sem élt a Franco területén. Ugyan-
csak ehez tartozik az a hír is, mely szerint
a fascista Olaszországból 400 feketeinges
ment Bécsbe, hogy ott sajátítsa el a zsidó-
üldözés tudományosan kiépített és ezért
szédületesen barbár metódusait. Németor-
szág az egész világ zsidósága ellen hada-
kozik és talán nekik fáj legjobban, hogy
olyan kevés japán és olasz zsidó van. Vaj-
jon mi lenne, ha egyáltalán nem lennének
a világon zsidók? Akkor talán mesterséges-
en termelnék német gyárakban és expor-
tálnák mindenféle azzal a felirattal: Üldö-
zésre kiválóan alkalmas: Made in Germany.

Az ardeali zsidók találkozóhelye!

BERKOVITSNÉ

(Oradeáról)

orth. kóser étterme

(a baia-marei rabbi hechsere)

BUCUREȘTI,

Sir. Lipscani 7.

Telefon: 462-91

Sococ hátamögött. Postavámmal szemben
Erdélyi királyi konyha!



Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Oradea, Strada Miron Pompiliu 8
Telefon: 2440

Organul Organizației Mizrahi din Ardeal.

Inscris în registrul publicațiilor periodice prin or-
donanța No. 9/1938. Dos. No. 805/1938. Tribunalul
Bihor, Secția III-a.

Naptár 5698

Péntek: Áv 29, augusztus 26.

Szombat: Áv 30, augusztus 27. 5. : כ"ה

Heti szidra: ז'א

Heti haftora: כ"א ה' השמים

Szombat kezdete:

üzlet bezárás 6.57

gyertyagyújtás 7.09

Istentisztelet kezdete 7.26

Szombat befejezése 8.21

Ros-Chodes Elul bencsolás.

Szombaton, vasárnap: aug. 27—28-án:

Ros-Chódes.

Salom Asch:

ELUL

Jövő héten: Roschodes Elul.
Megszólal a hajnali kúrtzó.

Minden hónapnál jobban szeretem Elul,
a „félelmetes napok” előjátékát.

Szeretem Elul csendes napjait, hétköz-
napjait jobban szeretem az ünnepnapoknál.
Sok szépség és áhitat van bennük, készülődés
fontos, komoly dolgokra, amiknek el kell kö-
vetkezniük, amik immár közel vannak s már
nem várhatnak soká magukra.

Az Elul hangulatát persze ma már nem
sok helyütt találhatod meg. Legfeljebb távo-
li s eldugott kis városokban, melyeket elkerült
a vasút, ahol nem szorította ki a sófárt a gra-
mofon s ahol a zsidó hagyományok, mielőtt
örökre eltűnnek, még vagy évtizedig halód-
nak csöndesen.

Ha Elulra gondolk, gondolataim gyer-
mekoromba visznek vissza engem s az elul-
napok — mint akkor, úgy ma is — az ősz el-
ső lehelletét hozzák el számomra.

Minden megváltozik e napokban.

Az üzleteket ugyan kinyitják, az embe-
rek a piacra is eljárnak, el-elmennek a vásá-
rakra is, dolgoznak, kereskednek. De ha fi-
gyelmesebben megnézed, látod, hogy a járá-
suk halkabb, a hangjuk csendesebb, úgy vi-
selkednek, mintha mindig attól tartanának,
hogy megsértenek valakit. Valakit, aki látha-
talan. Akinek a szelleme ott leng a zsidó ne-
gyed felett, Elul hó első napjaiban és ko-
mollyá, melankólikussá hangolja az embe-
reket.

Ez a szellem úgy borul a napokra, mint
a könnyű, fehér felhő. Súlyát nem érzed,
mégis súlyos. Gondot nem okoz, mégis gond.
Felsőhajtasz, magad sem tudod miért. S a
zsidó így szól magában:

— Lám, ismét itt van Elul, nemsokára
Elul közepében leszünk.

Kis, gyermeki eszem akkor még nem
tudta megérteni, hogy mit jelentenek ezek a
szavak. De valami nyugtalanság fokozódott,
amikor a szomszéd uccából, abból, amelyben

a béthamidrás állott, sófárhangok hallatszó-
tak...

Nagyapa hazatér az imaházból. A talisz
összehajtogatása több idejét veszi igénybe,
mint máskor. Elgondolkozik, komolyan fel-alá
jár a régi nagy szobában s egy chasszideus
melódiát dudol. Az ablakhoz lép, széthuzza
a függönyöket s hallom, amint így szól:

— Lám, ismét itt van Elul... és nemsokára közepében leszünk.

S azután elkövetkeznek a szlichesz nap-
jai és ködös hajnalai...

Emlékszem a szürkületi felkelésekre.

Nagyapám kézenfogva vezet a sötét kis
uccákon. Már hűvös a hajnal. Valahol kocsik-
kerekek nyikorognak. Itt-ott kapu nyílik és
álmos parasztok csoszognak pedrekkel a kut-
hoz, Hosszu kocsisor vonul a piac felé. Nagy-
apa szóltanul megy el mellettük, gondolatai
egy más világban járnak. Aztán egyszerre
csak erőt vesz rajta a köhögés s falhoz dönti.
Kezem kiengedi s kezét a mellére fekteti.
Reszkette állok mellette. Mégis: elégedett és
hálás vagyok, amiért felkeltett és magával
vitt szlicheszhez.

A földes alapu nagy szobában, a bétha-
midrasban már az összes gyertyák égnek. S a
két kis ablakon át megpillantom az imádko-
zókat. A testükön munkaruha. De az áhita-
tuk ünnepies. Ünnepélyes csendben küldik
imáikat az Ég felé és én azt hiszem, hogy az
Ég ezeket a hajnali, halk imákat jobban kell
hogy szeresse minden más imádságnál.

Csöndes imák ezek, nem olyanok, mint a
nagy ünnepek félelmetes zokogásai. Az eluli
imák nem ilyenek.

— Segíts nekünk, ó Urunk, el ne hagyj!

Ez van bennük, ilyen lágyak, elégiás
hangulatuak, könnyörgők.

Ha imádkoztak, ismét elszéledtek a zsi-
dók az üzletekbe, a piacon, ahol buzát árul-
nak és bort. De a tekintetük más, ó egészen
más, mint máskor.

S cigaretta sodrás közben így szól egyik
a másikhoz:

— Bizony... bizony... mulik az idő...
már Elul vége van, hála Istennek...

S a másik bólint, ő is ezt gondolja.

Oh, sok év mult el azóta.

Nagyapa meghalt s a béthamidras már
nem áll a régi helyén. s én sem járok többé
szlicheszre.

De Elul napjának bánatos, halk zenéje
ma is él a lelkemben. A szöveg más. De a
melódia a régi... S ezt a melódiát kihallom
a dalokból, melyeket ezidőtájt nálunk énekel-
nek, kiérzem a könnyekből, melyeket halkan
ejtenek s titokban e napokban, kiérzem bará-
tom kérdéséből:

— Miért oly szomorú, hideg és sötét min-
den s miért fáj a szíved most oly nagyon?

Nincs erre mit felelnem.

Csak nagyapámra emlékszem s a szli-
cheszre hajdan, látom, mint járt fel-alá az
ódon nagy szobában, mint lépett az ablak-
hoz, huzta szét a függönyöket és sóhajtott:

— Lám, ismét itt van Elul... nemsokára
már Elul közepében leszünk....

Uram, segíts nekünk, Uram ne hagyj el!
Nem követelődünk. Kérünk Téged s
kérni csak szabad....

— Hirdetmény. Ezennel közhírré tesz-
szük, hogy Mátyás orth. kóser étterem Clu-
jon Cal. Reg. Ferdinand 49. sz. alatt felügye-
letünk alatt áll és így kaszusz szempontból
teljesen megbízható. A clujai aut. Orth. Izr.
Hitközség rabbinátusa és kaszusz-bizottsága

Megkezdődött

25

éve fennálló
FARKAS ISTVÁN

„APOLLO” DROGUERIA

Őszi vására

Ezen idő alatt

RAVEL,

COTY,

HUDNUT,

LUBIN,

BOURJOIS,

ROGER & GALLET

árúk, alkohol és gyógyszerkülönlegességek
kivételével

10% engedményt ad

FARKAS ISTVÁN

„APOLLO” DROGUERIA

Bdul Regele Ferdinand — Telefon 14-65

— Egy napon halt meg egy öreg házaspár. Margittáról jelentik: Tischler-Süszmann tekintélyes kereskedő egy napon halt meg feleségével. A férj 88, az asszony 80 éves volt. Hatvankét éven át éltek példás házasságot. Gyermeük nem volt. Tischlerné három év óta súlyos betegen feküdt és az volt a kívánsága, hogy férjével egy időben távozzon az élők sorából. Ez az óhaja teljesült vasárnap. A férj délután háromkor, az asszony este hét órakor halt meg. A férj a Kszáv Szajfér jeles tanítványa volt. A kettős temetés hétfő délután ment végbe az egész város osztatlan részvétele mellett.

— Kedvezően intézi el az oradeai törvényszék a Marghitán elutasított állampolgárok ügyét. Az állampolgársági revízió során Transilvániában Marghitán voltak eddig a legkatasztrófálisabb eredmények. A revízióra kerülő zsidó állampolgárok 80 százalékat nagyrészt formai okok miatt törölték az állampolgárok sorából. A kétségbeesett zsidó polgárok felfolyamodással a törvény ellen. Az oradeai törvényszékhez kerültek a felebbezések, amelynek Hoványi tanácsa napok óta tárgyalja a felfolyamodási ügyeket. A felfolyamodások nagy részével már foglalkozott a törvényszék és helyet adott a felfolyamodásnak, hatálytalanítva a marghitai járásbíróskodás döntését. Mivel Marghitáról Oradeára került állampolgársági felfolyamodások mind egyazon indokolásuak, remélhető, hogy valamennyi kedvező elintézését nyer.

— Zsidó szülők kivesszik gyermekeiket a német iskolákból. Prágából jelentik: A prágai zsidó gyermekeknek 70 százaléka eddig német tannyelvű iskolákat látogatott. Ez az arányszám a legutóbbi időben hétszázalékra csökkent, mivel hogy a henleinisták antiszemita magatartása miatt a zsidó szülők tömegesen vesszik ki gyermekeiket a német tanintézetekből és iratják be őket cseh tannyelvű iskolákba.

Hitoktató urak figyelmébe !!

A közkezdvelt és általánosan bevezetett

Edelstein, Carte de Religiunea mozaică

reaprobált III. bővített és javított kiadása sajtó alatt van.
Librărie MORAVETZ kiadása Timișoara.

Ez az élet!

Szines képek, az épülő Lombázott Palesztinából

Azok az antiszemíták, akik azt hiszik, hogy a zsidók összetartanak és mindenkor csak egymást nézik, azoknak álljon itt ez a néhány epizód — keserű izelítőnek a zsidó összetartást és együttérzést illetően. Ugyanakkor közlünk néhány apróságot, a zsidóságnak népi tradícióhoz és földjéhez való ragaszkodásának jellemzéséről:

PEKIIN.

Kfar Pekiin-ben, ezen a zsidó kolónián megszünt minden zsidó élet. 13 volt a lélekszám, akiket Haifába vittek be. Az Agency újságjai folyton azt írják, hogy egyetlen pozíciót sem ad fel a palesztinai zsidóság, sőt mindig újabbakat nyer hozzá. Ezzel szemben Hebront el kellett hagyni, Jaffát kiűritették, a jeruzsálemi ó-várost elhagyták, a Siralom-falát sem lehet egyhamar megközelíteni, mert a revizionista őrséget eltanácsolták a hatóságok, a baloldal kérésére. Szafed-et elhagyták, Machanajim és Ajin Sejtím kolóniákat elhagyták, ahol 50 évig volt település. Most pedig jött Pekiin is. Pekiin-ben zsidók zavartalanul laktak a második templom lerombolása óta. Pekiin-ben laktak a bizantikus korban is, az arab háborúkban, a kereszties hadak dúlásakor. A török rezsim alatt is éltek Pekiinben és most, a zsidó állam „hajnalán” ki kell üríteni, mert a — baloldal így jobbnak látja.

A MOZIBAN JÁTSZANAK

Amikor Slomo Ben Joszef kivégzésének napja volt, az „Ora” moziban nem mondták le az aznapi előadást. A moztulajdonos be is akarta szüntetni az előadást, de a háztulajdonos nem engedte. Ez a baloldali munkáspárt volt. Inkább megvette a 400 ülőhely jegyeit, és szíjjelosztotta a munkanélküliek között. Így mégis játszottak valami buta vígjátékot aznap, amikor az angol hóhér felkötött egy huszéves zsidó ártatlan gyermeket.

EGY FURCSA DENUNCIÁCIÓ

Tel-Avivban egy „Haboker” című lap jelenik meg. Polgári újság, amely a felosztás ellen van és Ben Joszef érdekében is felszóllalt. A „Haboker” olvasói naponta nőnek. Híreit sokszor 24 órával korábban közli, mint a többi lapok. Ez nem tetszett a „Harez” szerkesztőjének, Klinoff-nak és levelet írt a kormány sajtódepartementjének, amelyben a következőket mondja:

— A hivatalos sajtóiroda információs bületinje későn érkezik, ugyanannyira, hogy nem jelenhetnek meg a lapok kellő időben. Van Tel-Avivban egy lap, a „Haboker”, amely a híreket más forrásból kapja és ezért korábban tud megjelenni. És mivel a nyugtalanító híreket előbb közli, mint a kormány bületinje, ezáltal emelkedik az idegesség. Ezért Mr. Klinoff arra kéri Mr. Twydey-t, hogy megfelelő ellenintézkedéseket tegyen ennek eliminálására.

Mi volt erre a válasz? Betiltották a „Habokert” egy hétre, azzal az indoklással, hogy a haifai eseményekről túlkorán adott le híreket.

MÉG EGY KIS EGYVELEG

Bene Brak-ban, a Slomo ben Joszef kivégzése napján egy iskolában ünnepséget hirdettek. A gyermekek kérték az elhalasztást, a tanító azonban nem volt hajlandó elhalasztani és ahhoz minden körülmények között ragaszkodott.

A „Hasomér Hacair” valamennyi csoportjaiban, még azokon a kolóniákon is, ahol a többi munkások, polgárok nem dolgoztak, a Hasomér Hacair szervezet tagjai épen úgy dolgoztak, mint mások.

Ez néhány jellemző tünete a „nagy zsidó összetartásnak és együttérzésnek”. Ezzel szemben vannak vizsgálató körülmények is. Így a zsidó kikötő ügye.

A TEL-AVIVI KIKÖTŐBEN A „HAR CION” HAJÓN A KAPITÁNY TISZTJEIVEL TÓRÁVAL AZ ÖLÉBEN TÁNCOT LEJT

Jes Namai de-Jiszroel. Magyar fordításban megközelítőleg annyit jelent, hogy Izraelnek meg van a maga kikötője. Ez egy verssor Schlonky névű költő

Szomorú epizódok a palesztinai „zsidó” egységgel” kapcsolatosan

„Tel-Aviv” című verséből. De vajjon csak egyszerű verssor ez? Az utca, amely Tel-Aviv városát a kikötővel összeköti, szimbolikusan a „Saar Cion” (Cion kapuja) nevet kapta. Valami bejáróféle, mely mintha a purgatórium szerepét játszáná. Az összes gáluti országok kikötőiben szírnabugások jelzik az Erebe igyekvő, zsidókkal megrakott gőzösök indulását, a vonzó pont irányába, a tel-avivi kikötőbe. Itt lépnek be a német-osztrák jemenita, dán, kurd, magyar, lengyel zsidók szétszóródottságukból — be az „Igéret földjére”.

1935-ben hetvenegy országból emigráltak a zsidók Palesztinába. Az emberi szenvedéseknek, megalázottságnak hatalmas karavánja ezután a „Cion kapuján” fog keresztül haladni az új élet felé... — De a szenvedés-áradattal szemben létezik Palesztinában — egy kis kivétel is. Nem az ország áruviteléről van szó, nem is bombákról. Egészen egyébről van szó: a „Har Cion” nevű hajónak megkapó ünnepségek között egy Széfer Tórárt nyújtott át ajándékkul a palesztinai település. A hajó kapitánya, tisztelettel körülvéve, a Jisuv ajándékával, a Tórával ölében, hórát lejtett a hajón.

Szimbolum ez is. A zsidó kultúra és erkölcs lesz ezután is hirnöke a zsidók földjének, mely tengereken keresztül fogja hirdetni mindenkoron a mi „exportcikkünket”, az emberszeretetet, amit nem értenek meg.

DERŰS EPIZÓD AZ UCCASEPRÉSSEL KAPCSOLATBAN

Jaffa és Tel-Aviv között, az arab város és a zsidó nagyváros között van egy ugynevezett „tamponegyed”. Ez a jemeniták városrésze. Keskeny, apró, rendezetlen uccáiban egy alázatos, igénytelen zsidó érzéscikkkel telített népség lakik. Ennek a negyednek lakói igen „súlyos probléma” előtt állottak. Mi lesz az uccák seprésével? Nem neveltséges és bagefell ez. Adminisztratív szempontból Jaffához tartozik ez a városnegyed. A rendelkezés szerint arab uccaseprők végzik a seprést. Ezt a határozatot nem tudták semmiféle intervencióval megváltoztatni. Ezért a jemeni zsidók kivonultak az uccára és meggátolták az arab uccaseprőket munkájukban. A rendőrség nem ismer ilyen esetekben tréfát, ezért zuhogott néhány gummibot és volt még néhány letartóztatás is. Minden maradt a régiben, gondolták a jaffai városházán. Másnap reggel újra megjelentek az uccaseprők a jemenita uccákban és angol katonai osztag védelme alatt hozzá akartak látni munkájukhoz. Megdöbbenően vették észre, hogy egy szemernyi por sincsen az uccákon. Az arab uccaseprőknek nem volt semmi dolguk. Minthogy sehoh a világon olyan törvény nincs, mely büntetnének minősíteni az uccák ingyenes seprését, kénytelen volt szabadlábra helyezni a letartóztatottakat, azzal a feltétellel, — hogy nem seprik többé az uccájukat. Viszont talán azt említeni sem kell, hogy a jemeniták nem tetik ígéretet arra nézve, hogy „nem fognak seperni házuk előtt”... mert fognak...

ÉLET A HALÁL FELETT

Ha a turisták útja Zichron Jákób és Chederán, vagy más kolónián vezet át, csodálkozással látja a gyönyörű országutakat, az eukaliptusz ültetvényeket, a szép házakat, az egészséges vidám gyermekeket. Sokan nem gondolnak arra, hogy csak ezen a kis területen 550 zsidó fiatait ölt meg a malária, amit ki is pusztítottak. 550 önfeláldozó pionir sirja van itt, de már keresgélnek a sírjukat. Mert a halál területén ma már az élet uralkodik és e pillanatban paradixonnak látszik, a „halál” szó. Pedig elválasztáhatatlan egymástól az élet és a halál. Ahol halál volt, ott pezsdül az élet és ahol élet pezsdül, ott elkövetkezik a halál is. Ezek a sírok nélkülözhetetlen előfeltételei minden további életsarjadásnak.

Chanita festői szép vidéken terül el. Új hódítás a zsidó teremtőerőnek és hősiességnek kvintesszenciája. De itt már nem haltak az emberek a malária bacillusaitól! Itt mások gyilkolnak, emberbőrbe bújtatott bestiak, barbár gyilkosok. Ezeket a bestiakat az olasz fascizmus kellett életre. Chanitában a

halál nem öl, hanem tette serkent és teremti. A kolóniákon, még a temetők sem szimbolizálhatják a halált, hanem az életet. Akér malária által meggyilkoltak, akár arab golyóktól elesettek, mind egyet jelentenek: az életet.

Bezárták a „Rothschild Parlamentet”

Az utóbbi időben alaposan rájárt a világ a parlamentekre. Egymásután zárják be díszes kapukat és a népek szava egyre halkabban, egyre suttogóbban hallható. Ujabbban ismét szegényebb lett a világ egy „parlament”-tel. A tel-avivi rendőrség határozatlan időpontra berekesztette a Rothschild-allé-n székelő híres zsidó parlamentet és parlamentereit gummibotokkal kergette szét. Tel-Avivnak sok-sok parlamentje van. A város egész élete a nagy nyilvánosság, a nép előtt játszódik le, az örök-derűs képek alatt a földközi tenger partján. Ha beköszönt az est, nagy rajokba verődnek össze az emberek az uccákon. Igen, az Ucca Öméltósága lesz urrá a város felett. Visongás, heves vitázás, tajrecolás hallható mindenfelől. Mindenkinek megvan az ugynevezett „szellemi központja”, ahol a napi tapasztalatait elmondhatja a nyilvánosság előtt. Ezek között a parlamentek között a legnevesebb és egyuttal legnépszerűbb: a „Rotschild Parlament” volt. Még csak nem is olyan régen igazi népünnepély keretében avatták fel az új parlament helyiségét, az átírták a padokat és amfiteátrum formában helyezték el azokat, ami szintén ezen intézmény szükségesszerűsége mellett tanuszkodott. A kioszkbeli szódavizes a nagy ünnepély tiszteletére potya-szódavizeket küldött a „honatyáknak”. Most azonban — mindennek vége. Talán még korai volna nekrológot írni a parlament hullája felett, mert a tel-avivi polgár meg van győződve róla, hogy előbb-utóbb ismét engedélyezve lesz a szabad vélemény-nyilvánítás és akkor újból virulásnak indul a Parlament, az Ucca és a Nép, amely ellen az utóbbi időben szent hadjáratot indítottak. Egy nap ugyanis Tel-Avivban az a hír terjedt el, hogy Afule város zsidóságát egy szállig letagylkolták az arabok. Pánik lett urrá mindenkin. Öklöbe szorultak a kezek, az uccákon asszonyok, leányok, gyermekek visongták: Afule... Afule... Afule... Aznap — szerencsétlenségre — megszakadt a telefon összeköttetés is Afulevel, ami még csak növelte a mélységét a valószínűségét. És másnap kiderült, hogy az egészből egy árva szó sem igaz és kutatni kezdtek rémhírt források után és eljutottak egészen a „Rothschild Parlament”-ig. Kiderült, hogy előző este az egyik „honatyá” elsőhajította magát, hogy: „Afule” és egy másik kipiszkalta a fogát és közben nyögött egyet: „vér”, miután a harmadik választott talmudikus elmélyüléséből monologizálva azt mondta, hogy „sechita” és másnap reggel az egész város arculatára iszonyu rémület ült ki és a hirtelen villámgyorsan óriásivá növe egyre terjedő Afule valamennyi zsidóságát lesakoltták véres mélységben Afuleben stb. stb.

A „parlament” a terror alatt megszűnt a chochmecolás, tajrecolás és chajzikolás színhelye lenni. Félelmetesen komoly lett a öklözték, pofozták egymást a honatyák, havlagisták és az antihavlagisták. Mestertette ki magát a rémhírterjesztésben. A napokban valamelyik estén ismét — és utoljára — gyűlt össze a parlament. A „megnyitó” után a kedélyek már az izgalomcucspontját érték el és amikor a vita kirobant, havlagisták és antihavlagisták öklölkkel és padokkal rohantak egymásnak. Jött a rendőrség. A gummibotok suhogószaporán cirógatták a világ legdemokratikusabb parlamentjének parlamentereit, az Ucca képviselőit. Egyelőre határozatlan időre szünetelnek az ülések, de Tel-Aviv maga energiadus életkedvével, ezerszájúságával és sokkézüségével rövidesen megteremti újabb Parlamentjét...

A Vaad Leumi viharos gyűlése az aktiv zsidó önvédelem kérdésében

Nemrégiben ülést tartott a Vaad Leumi, amely a palesztinai zsidóság hivatalos szerve, amelyet számszerint, főleg a baloldali munkásság vezetői dominálnak. Ezzel kapcsolatosan a legutóbbi ülésen M. Shertok, aki a Jewish Agency politikai rezsörtjának főnöke, azt ajánlotta, hogy adjanak ki egy manifesztációt, amelyben megbélyegzik a revizionisták ama cselekedeteit, amellyel az arabokon bosszút állanak. Ezenkívül egy delegáció kiküldését javasolta a főkörmányzóhoz, ahol kijelentik, hogy mentse meg a jisuot a „felelőtlen zsidóktól” és fogassa el őket vagy utassítsa ki az országból.

A javaslat óriási vihart váltott ki, melynek során több oldalról visszautasították a palesztinai zsidóság önvédelmi harcának eljöttét.

Először Izrael Rokach, Tel-Aviv polgármestere válaszolt és a következőket mondta:

— Nem azért jöttem ide, hogy a Havlaga ellen beszéljek. Csak azért szólok fel, mert a „nem-havlaga” hirdetőik ellen kemény szavak hangzottak el. Egy felhívást akarnak kindni és egy delegációt küldeni a főkörmányzóhoz? Ez annyi, mintha a polgárháborút proklamálnánk. Nincsen kevés revizionista az országban. A tömegnek, amelynek jó ösztöne van, kellő választ adnak a provokációra. Ha ebben a pillanatban Önök hadat akarnak üzeni zsidó testvéreiknek marxista vagy szocialista alapon, s ezzel felidézni a polgárháború szellemét, akkor mi fogunk a jisuot békéjéért sikraszállni és mi fogjuk hirdetni, hogy nem érdekel bennünket egy polgárháború. A felhívást nem írjuk alá. A főkörmányzóhoz nem megyünk denunciólni.

SIRKIN DANIEL, A MIZRACHI KÉPVISELŐJE SZÓLALT FEL EZUTÁN:

— Ha a felhívást aláírjuk, ez nem jelent mást, mint denunciót. És a mi őseink mondták: Velámálsinim al tehi Tikva, vagyis a denuncióknak nincs többé reményük. Ha denunciólni akarnak, tegyék azt, de a jisuot polgári pártjainak segítségével nélkül. S mi minden erővel azon leszünk, hogy ezt megakadályozzuk.

RAV AMIEL, TEL-AVIV VÁROSA FŐRABBIJÁNAK MARKANSZAVAI:

A főrabbi a következőket mondotta:

— Zsidó etikáról beszélnek itten. Hogy a denunciólás a zsidó etikának tartozéka, ezt eddig nem tudtam. Ugy vélem, hogy olyan beszédet, mint Katzenelsohn, a zsidó etika értelmében, nem szabad tartani, hiszen ő azt mondotta, hogy a reakció a zsidó etikába ütközik. A zsidó etika régen azt mondotta, hogy „szemet-szemért” s ezt üzték is őseink. A zsidó etikához tartozik az a parancs: „Írtásd ki Amalek emlékeit”. Amiről itt szó van, arra még a denunciólások történelmében sem volt példa. Azt ajánlják itt nekünk, hogy a Kormányzat száz és ezernyi zsidót szolgál-

tassunk ki, akiknek elpusztítását a Mapai (a szocialista munkásszervezet) akarja. Nemcsak hogy nem megyünk Önökkel, de nem is engedjük meg, hogy ezt megtegyék. Az egész zsidó világgal tudatni fogjuk, hogy Önök a palesztinai zsidó települést denunciólásokkal akarják széjjeltombolni, de ebből Önökre nem hárul semmi haszon.

PETACH TIKVA POLGÁRMESTERE, SLOMO STAMPER

szólt fel ezután, aki szintén a felhívás és kormányzói kihallgatás ellen szólott.

— A munkásszervezet (Mapai) tagjai hajlandók befektetni embereket a hatóságok előtt, de őrséget nem akarnak állani. Épen a betarimok azok, akik hajlandók megvédeni a jisuot és épen ők azok, akik hajlandók életüket áldozni Erec Jisrael oltárán.

Ezután felszólt még B. Bernstein is, a „Judenstaatspartei” nevében és tiltakozott a „baloldal” machinációi ellen. Ilyen előkelő és a palesztinai zsidó közéletben szerepet játszó egyéniségek keltek ki élesen a revizionistákat támadó baloldal ellen. Végül úgy döntöttek, hogy összeállítanak ugyan egy bizottságot, amely a főkörmányzóhoz megy, de ennek revizionista és agudista tagjai is lesznek.

Budapestre utazók figyelmébe

Orth. kóser penzió Budapest központjában, Andrassy-ut 43. szám. Modern kényelemmel berendezett ragyogó tiszta szobák folyóvízzel. Kivánatra diétás konyha. Bővebb felvilágosítással szolgál a tulajdonos:

Friedman Józsefné

Kármel-pansio (Andrassy-ut 43)

Telefon: 12-89-67.

vagy Oradeán: özv. STRASSER IGNATZNE
Strada Nicolae Iorga 17. szám alatt.

— 4000 zsidó orvos vesztí el kenyerét Németországban. (Berlin.) A birodalmi belügyminiszter rendelete szerint október 1-ével teljesen elvesztik a zsidó orvosok a jogot arra, hogy folytassák praxiszukat. A miniszternek joga van a zsidó orvosoknak engedélyt adni arra, hogy egyesek folytassák orvosi hivatásukat, de akkor is csak zsidók között. Bizonyos esetekben kapnak majd orvosok állami segílyt is, olyanok, akik egykor frontharcosok voltak. 3748 orvost érint ez a rendelkezés, amely az összes németországi orvosok tíz százalékát teszi ki.

— Terror uralkodik Szíriában is. (Beirut.) A legutóbbi palesztinai események miatt sztrájk ütött ki Beirutban. Az itteni zsinagógában egy bomba explodált, amely nem okozott nagyobb kárt. A zsidónegyedben pánikhangulat uralkodik. A nagy meleg dacára, a zsidó házakban ajtók és ablakok erősen be vannak zárva.

Érdekes újítás!

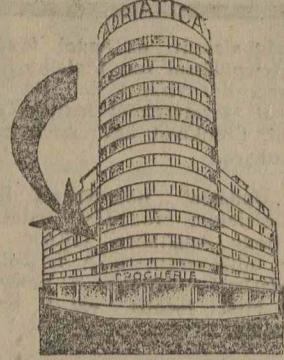
vezetett be a Heinrich szappangyár a SENLASLO toalett- és fertőtlenítő szappan fogyasztói részére. Ugyanis aki a Senlaslo-szappant csomagoló papírból 12 darabot összegyűjt, az bármelyik szappant árusító üzletben teljesen ingyen kap azokért egy darab azonos nagyságú Senlaslo szappant. Ezen újítás által a község szélesebb rétegeiben és nagyobb mértékben fogják megismerni a ma már nélkülözhetetlen Senlaslo szappant, amely amellet, hogy egyuttal kellemes illatu piperecikk, több kiváló orvostanár egybehangzó szakvéleménye szerint tökéletesen fertőtleníti és annak használatára megvéd a fertőző betegségek ellen.

Erdélyiek figyelmébe!

DROGUERIA CARAIMAN

PALATULADRIATICA

Academiei 1 colt cu
Str. Doamnei
Tel. 545.80.



Raktáron tartja az összes bel- és külföldi gyógyszerkülönlegességeket, injectioakat, valamint az összes illatszereket és kozmetika cikkeket. Nagy választék Houbigant, Caron, Chanel, Michel, Guerlin, Patou, Grolie, stb. gyártmányokban.

SALAMON MÓR

volt brassói gyógyszerész vezetése alatt

Strandolaj, strandcrém,
fürdősapkák legolcsóbb árban!

— A zentai főrabbi Mihalovcen. Komoly, örvendétes és nyomothagyó lelki élménye volt a mihalovcei hitközségnek az elmúlt szombaton. A nagytemplom szőszékén, ahonnan évtizedekig boldogemlékü gaon, Ehrenfeld Simon néhai mihalovcei főrabbi ragyogtatta szónoki képességét és kivételes tudását, most unokája, a nagyképzetségű fiatal zentai tudós főrabbi, dr Ehrenfeld Alexander tartott szónoklatot a hitközség felkérésére. A színlítig megtelt templom közönsége szinte áhitattal, lenyűgözve hallgatta a mesterien felépített, külső formájában és benső tartalmában egyaránt nagyvonalu, kivételes tudást és lelki intelligenciát ciaruló, mély zsidó érzésről tanuskodó művészi beszédet. A hitközség minden rétegében mély hatást kiváltott előadás után teljesen jogos azon nagy többségnek óhaja és optimizmus, mely dr Ehrenfeld Alexander, jelenlegi zentai főrabbi gondolja megtalálni azt a férfit, akire a főrabbi nélkül álló mihalovcei hitközségnek sürgősen szüksége van. A nagymultu rabbi dinasztia e méltó utódjában látják azt a hivatott egyént, aki széles skálájú, általános és vallási műveltsége és szigoru konzervatívizmusa folytán a mai válságos időkben leginkább alkalmas a zsidó hitélet kiemélyítésére, a zsidó ifjuság helyes nevelésére és a nagymultu mihalovcei hitközség szellemi és egyházi vezetésére. (—)

Az ardeali zsidóság legkedveltebb találkozó helye Bucurestiben

KATZ orth. kóser restaurant
Bucuresti, str. Carol 32. I. emelet

— Elnökválasztás az odorheui hitközségnél. Az odorheui ortodox hitközség elnökévé egyhangulag Citrom Hermann választották meg.

— N. FUCHS ILA megkezdte ismét az angol nyelvtanítást. Str. Rimanoczy 12.

— Barmizvoh ünnepély Sft-Gheorghen. Fekölt barmizvoh ünnepélyt tartottak Sft. Gheorghen az elmúlt szombaton, amikor Schwarz Hermann, a Chevra Khadisa köztiszteltben álló gabejának fiát Tibit emelték a férfisorsba. Az ifju, aki csengő hangján a megjelentek legnagyobb meglegedésére mondotta el a templomban a haftorát, majd a templomozás után a lakáson adott lakoma folyamán dr Neumann volt sft-gheorgei főrabbi által írt drosot mondott, melyben fogadalmat tett szüleinek a Tóra szakaszban olvasottakra hivatkozva, hogy követni fogja ősei és szülei vallását, valamint hasznos tagja lesz a társadalomnak. A jelen voltak, a család tisztelői, a ház barátai értékes és hasznos ajándékkal halmozták el az ünnepeltet.



Hét-ről-hét-re

London. — Társaság alakult az angol fővárosban, amely a kenyai településsel fog foglalkozni. Az a terv, hogy 25 fiatal zsidót visznek ki Németországból, akiket a kenyai farmereknél fognak elhelyezni kiképzés céljából. Ezenkívül hat zsidó család is kitéleptetnek próbára.

Newyork. — A „Hadassa” nőszervezet Eddie Cantor filmszínész tiszteletére fogadást rendezett, amelyen bejelentette, hogy Angliában 110.000 fontot gyűjtött az ifjúsági allija számára. A felszólalók között voltak: Mrs. Herbert Lehman, a newyorki kormányzó felesége és Mrs. Jacobs, aki a Jewish Agency executívjának tagja.

Varsó. — Jabotinszky Wladimirt, az Új Cionista Szervezet elnökét Beck ezredes a lengyel külügyminiszter külön kihallgatáson fogadta.

Barcelona. — Spanyol Marokkóban tovább tart a zsidóság üldözése. Mindenféle címenek elköbozók a zsidó kereskedők vagyonát. Nemrégiben a tetuani rendőrönök nagy bírságot vetett ki a zsidó kereskedőkre a Franco-mozgalom ellen elkövetett állítólagos akciók miatt.

Jeruzsálem. — Tajano Samuelre, aki 72 éves és 65 éve él a jeruzsálemi ó-városban, lesből rálöttek és könnyen megsebesítették. A 34 éves Jakob Hababo-t is megtámadták a haifai óvárosban és szintén könnyen megsebesítették. — Egy arab segédrendőrt az Arza-szanatórium mellett megtámadtak és késszurásokkal megsebesítették. — Katonai hatóságok Ramlah mellett házkutatást tartottak, amikor is fegyverek után kutattak. Egy fegyveres arabot agyonlöttek. — Jakob Alkalam 42 éves zsidó sófförre, amikor teherautóján ment, hátulról rálöttek, seibe bele is halt. Rövidesen a gyilkosság után tüzharcba keveredtek a terroristák a rendőrséggel, amelynél az arabok súlyos veszteségeket szenvedtek. — Egy teherautót, amelyen 17 munkás utazott, a narancsból való hazatérésekor aknával felrobbantottak. Elihaju Slézinger, Hilel Schori, Jehuda Cohen, Lea Rosenmann, Batia Kastan és Efraim Greisler kfarsabai munkások meghaltak. Nyolc ember megsebesült. Öt sebesültet bevitték a kórházba, míg hármat a kórházba vittek. Nagyrészek lengyelországi bevándorolt volt. — Egy arabot, akinél egy héttel ezelőtt bombát találtak Haifában, a napokban kivégezték. — Jaffa és Tel-Aviv között elfogtak egy arabot, akinél bomba volt. Halálra ítélték. — Magdiel mellett zsidó segédrendőrök átvizsgálták hajnalban a narancsból, amikor lesből rájuk löttek. A 28 éves Zwi Lifschitzet halálos találat érte. — 26 kisebb távoleső települést kerítéssel szerelnek fel és fényzórókkal. A Kofer Hájisuv (védekezési alap) fedezi a költségeket. — A főrabbinátus delegációja felkereste a kerületi kormányzó Jeruzsálemben és arra kérte, hogy a templomok őrzéséről és védelméről gondoskodás történjen. — Megkezdődött a katonai törvényszék előtt a per Ezekiel Kuka és 11 éves Rachel leánya ellen, akik állítólag július 4-én a jaffai kapunál bombamerényletei követtek el. — Emek Cheferben egy Menachem Auerbach nevű kolónistát orvul meggyilkoltak. Kísérletében levő Pinkus nevű embert súlyosan megsebesítették. — Egy mohamedán detektívet Jeruzsálem óvárosában súlyosan megsebesítették ismeretlen tettesek. A gyilkos elmenekült a tömegben. A megtámadott detektív rálött támadójára, de egy ismeretlen járókelőt sebesített meg. — Kora reggel megtámadták arab uccaseprőket, akik Jaffa és Tel-Aviv között végezték munkájukat. Egy uccaseprőt megöltek, számosat megsebesítettek. — A Black Wath ezred egyik angol katonáját Jeruzsálem és Jericho között megöltek az arab banditák egy közelharc alkalmából. — Hadaria melletti támadásnál a 27 éves Rosenberg Izsák segédrendőrt súlyosan megsebesítették. — Chedera közelében lesből megtámadták a katonaságot és megölték a brit rendőrszerzest és egy angol őrmestert. — A 14 éves Nissim Cohen súlyosan megsebesült egy jaffai merénylet alkalmával. — A 49 éves Iosef Novik-ot kődobálással megsebesítették és két nap után behalt seibe.

Kairó. — Az „Al Mokattam”, az egyiptomi vezető arab újság jeruzsálemi munkatársa lakásán házkutatást tartottak és olyan kompromittáló iratokat találtak, hogy egy évi fogházra ítélték.

**Olcson és jól élkezhetsz
Herschkovits
orth. kóser pensiójában
BUCUREȘTI, Str. Carol 25. I. emelet
(bejárat Strada Soarelui 7.)**

— A különböző nemzetiségeknek egyhangu támogatása mellett, Munkácson állami héber tanítóképző létesül. A munkácsi városi tanácsban legutóbb Deutsch Ignác igazgató, a kárpátaljai cionista szervezet és a Zsidó Párt vezetője érdekes javaslatot tett: „Mint a csehszlovákiai zsidó kisebbséget reprezentáló Zsidó Párt képviselője azon véleményen vagyok, — ugymond — hogy minden népek joga van saját kultúrájában és saját nyelvében kiélni magát és ifjúságát saját iskolájában nevelni. A munkácsi városi tanács mindig példát mutatott arra, hogy a kisebbségek egymás jogait elismerték és kölcsönösen támogatták. A következő javaslatot kérem tehát elfogadni: **Határozza el a munkácsi városi tanács, hogy megkeresi a közoktatási miniszteriumot hogy Munkácson állami héber tanítóképzőt állítson fel. Felszólítja a tanács a polgármestert, készítsen el ebben az ügyben memorandumot, nyújtsa át és járjon el személyesen is a miniszteriumban az állami héber tanítóképző létesítésének érdekében.**” Deutsch Ignác igazgató javaslatát a magyar keresztény szocialista párt városi tanácsosa is támogatta pártja nevében. A szavazás során az összes nemzetiségek: csehek, magyarok, oroszok egyhanglag megszavazták a javaslatot. Az összes nemzetiségek egyhangu állásfoglalása a héber tanítóképző mellett országszerte kedvező hatást váltott ki. Nincs is kétség aziránt, hogy Munkács városában rövidesen meg lesz a héber állami tanítóképző.

— **A berlini zsidóság száma.** (Párizs.) A berlini statisztikai hivatal kimutatja, hogy jelenleg Berlinben 145.000 zsidó vallású, 40.000 fajilag a zsidósághoz tartozó, *kitért*, továbbá 60.000 vegyes házasságból származó, összesen tehát a vegyes házasságbeliekkel együtt 250.000 zsidó lakik a 4 millió 250.000 összlakosságot számláló német fővárosban.

— **Hatvanezer olasz zsidó.** (Turin.) A „Stampa” szerint a zsidóság száma ma Olaszországban 60.000-re tehető. A legutolsó, 1931-es népszámlálás alkalmával: 47.825-en vallották be magukat zsidóknak. Ezen számhoz a „Stampa” legalább még 12.000 olyan zsidót számít, akik nem vallották be származásukat. Az olasz zsidóság túlnyomó része Rómában, Turinban és Nápolyban lakik, de Velencében, Livornóban, Florenben és a többi városokban is vannak nagyobb letelepülések. 929 százaléka az olasz zsidóságnak iparos, kereskedő és szabadfoglalkozású. 8 százaléka pedig földművelő.

— **Az olasz felsőiskolából kitiltották a zsidó diákokat.** (Róma.) Hivatalos felvilágosítások szerint azon törvény, amely megtiltja a zsidó diákoknak az olasz felső iskolákba való beiratkozását, azokra is vonatkozik, akik ezideig is végeztek tanulmányaikat. Ezek sem végezhetik az új akadémiái évben beiratkozásait.

— **Csak arab városok kapnak Palesztinában állami szubvenciót.** (Jeruzsálem.) Jellemzésül, hogy mennyire elfogultak az arabokkal szemben az angolok a zsidók terhére, közlik a palesztinai lapok, hogy az állami szubvenciókat a következő városoknak adják: Jeruzsálem 15.500 font, Betlehem 1000 font, Bet Sala 250 font, Hebron 600 font, Ramallah 600 font. Rendkívüli közmunkák elvégzésére szavazták meg ezeket az összegeket és annál fájdalmasabb, hogy a többi nagyobb zsidó centrumok nagyon kis mértékben részesülhetnek belőle.

BUN DE IMPRIMAT.

„GRAFICA” ORADEA



FELEKEZETEK.

Temploba dírigáják az ezredet. A káplár adja a parancsot az udvaron:
— Katolikusok, kálvinisták, lutheránusok, zsidók — külön csoportba, éms, zwei, mars!
Mindenki csoportosul. Egy katona magában marad.
— Hát veled mi van?
— Káplár urnak jelentem alásan — én felekezeten kívüli vagyok.
— Hát idehallgass. Öt percet adok, hogy válasz magadnak vallást — ha nem, úgy váglak zsidók közé, hogy ottragadsz!

100% ÉS 200%.

A Jewish Agency nagy council-ülésén történt, hogy Lady Reading, a volt indiai alkirály, Reading gróf menyje, kérdezte: nem tudja, tulajdonképpen miért választották őt meg delegátusnak a Jewish Agency „nem cionista” felébe, mikor ő igenis cionista. Amire Lord Melchett, a council elnöke, így felelt: Tulajdonképpen csak az a különbség a két kategória közt, hogy a cionistának 100%-osan kell dolgoznia Palesztináért, a nem-cionistának meg 200%-osan. Lord Melchett maga egyébként, mint cionista delegátus vett részt a kongresszuson.

A HÁROM SZOMBATI LAKOMA.

Mi az oka annak, hogy a szombat első lakomája oly fényes, a második gyengébb és a harmadik már csak szegényes szokot lenni? — A magyarázat az, felelt egy caddik, hogy a szombati három lakomája a három ősatyának, Ábrahám, Izsák és Jákobnak felel meg. Az első Ábrahámé, akinél csak egyetlen fia volt és teltet bőven borra, hurra, csemegére. A második Izsáké, akinek két fia volt ennek lakomája már szűkebbre volt szabva. A harmadik a „salos-szeudoth”, Jákobé, akinek tizenkét fia volt, ennek már megfelel egy kis kenyér és haring...

BORJU, DE KÜLFÖLDI.

R. Eizikl Charif elé jött egy talmudtudós és panaszkodott községre, hogy közöttük nevelkedett tanult, hírt szerzett, mégis mikor megüresedett a rabbiszék, nem őt választották meg, hanem hozták egy kis embert kívülről.

— Nyugodj bele, válaszolt R. Eizikl, régi zsidó szokás ez. Mózes se járt különben. A sivatag nemzedéke látta, hogy Mózes az égbe szállt, keresztet ütött és akkor csináltak maguknak egy aranyborjút. Pedig ott volt Aharon, akit megválaszhattak volna vezérnek. De többet ért a szemükben egy külföldről jött borju, mint Aharon, a főpap.

HA ÉN — ÉN VAGYOK...

Mikor a szaszvi rabbinak valaki azt magyarázta, hogy őt csak úgy lehet megérteni, ha összevetik a lublini rabbiával, mosolyogva felelte:

— Ha én én vagyok azért, mert én én vagyok, és te te vagy azért, mert te te vagy, akkor én én vagyok és te te vagy. De ha én csak azért vagyok én, mert te te vagy és te csak azért vagy te, mert én én vagyok, akkor te nem vagy te és én nem vagyok én...

EGY NÉMET ZSIDÓ LEÁNY MONDOTTA:

Ich bin auch sehr stolz darauf, dass ich leider als Jüdin geboren bin.

FÜRDŐI ÉTVAGY

A fürdői vendég, aki imádja a gyomrát és szeret nagyokat enni, délelőtt tizenegy órakor beül egy kóser étterembe, előhívja a tulajdonost és így szól:

— Nézze, én egy óra múlva visszajövök, adigra készítsen el nekem egy egész sült libát, kértén leszünk.

A vendéglős kisüttet egy gyönyörű libát, megterített egy asztalnál két személyre és várja a vendéget, aki pont 12 órakor beállit. Odavezetik az asztalhoz, de mikor meglátja a két terítéket, dühösen kérdi:

— Hát ez mi, ez a második teríték?
— Azt tetszett mondani, hogy ketten lesznek?
— Igen, ketten — mondja a jóétkü vendég — én és a liba.

Kényelmes Pensió!
Elsőrendű ort. kóser vendéglő és hodegal
Gelbstein-nál, București
Str. Azilul de Noapte 12. Telefon 51-2-39
Olcso és pontos kiszolgálás!